

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP • LXI. ÉVFOLYAM • 680. SZÁM

4.

2017. ÁPRILIS

Népi köszöntők

Kanyarodik már a nap,
Keljenek fel az urak.
Krisztus fölkelt sírjából,
A halál hatalmából.
Megmosta lelkünket,
Meváltott bennünket.
Illat száll el sírjából,
Drága koporsójából.

* * *

Ma van Húsvét napja,
másod éjszakája,
jól tudjátok,
kinek első napján
Jézus feltámadván
dicsőségben.

Lám a madarak is,
hangicsálnak ők is,
vigadoznak,
szép plánták újulnak,
termőfák virulnak,
virágoznak.

Mária, Borbála,
Rebeka, Zsuzsanna,
kegyes szűzek,
keljete fel ágyból,
cifra nyoszolyából,
mit alusztok?

Hímes tojás leszen
tizenkét pár készen
mi számunkra,
ha pedig nem leszen,
vízipuskám készen
számotokra.

*Tisztul a patak, és múlnak a gondok,
hiszen nem majd és nem talán,
hanem most és biztosan ránk virrad Húsvét hajnala.
A természet legyőzi a telet,
a Megváltó legyőzi a halált.
Köszöntsük hát mindkét csodát hittel, örömmel.
Áldott, boldog
Húsvétot kívánunk!*

NAGYÁLMOS ILDIKÓ

Húsvétkor

Húsvétkor a legszebb szokás,
ingyen van a piros tojás,
és a lányok engem várnak,
az ablakban kukucskálnak.
Bolond, aki nem él vele,
hajrá fiúk, mindent bele,
versenyezzünk, ez a szokás,
ki kapja a legszebb tojást!

BALÁZS IMRE JÓZSEF

Tavaszi ég

Színeket őriz a tavaszi ég –
Van pár olyan, ami tavalyi még,
S van olyan szín, amit újrakever,
Mit a tótól csen, majd újra leejt.
Óriás paletta puha ecsetekkel,
Óriás rajzlap kis verebekkel:
Mozdul a táj, csivitelnek a pontok,
Tisztul a patak, és múlnak a gondok.

KISS LEHEL

Húsvét- hajnal

Húsvét hűvös hajnalán
vacognak az árnyak.
Szétrebbenek majd, talán,
de most ülnek, várnak...

Húsvét hűvös hajnalán
sírnak a virágok.
Kifeslenek majd, talán,
s lehull ködruhájuk.

Húsvét hűvös hajnalán
lúdbőrös az égbolt.
Föl-földereng majd – talán –
itt-ott egy-egy fényfolt.

Húsvét bűvös hajnalán
győzve győz az Élet!
Nincsen többé „majd, talán”,
s nem kell fáznod, félned!

BALAJTHY FERENC

Égi játszókán

Este fénymagot szítálok,
Hajnalban harmatot szedek.
Ha elalszol, rád vigyázok,
Csillagporban veled megyek.
Játszunk csodás, égi játszón
Holvolt és nemvolt bújócskát,
Itt nincs senki, aki ránk szól,
Fussuk gyorsan a fogócskát!
Éhes leszel, megetetlek
Madárlátta szent kenyérrel.
Hozok neked majd friss tejet
A Tejútról száz csészével!
Csillagjegyeket színezünk:
Sárgára, pirosra, kékre,
Azt kiáltjuk, gyere velünk
Úzsonnára s estebédre!
Ha elalszol, rád vigyázok,
Álmodban is veled leszek,
Este fénymagot szítálok,
Hajnalban harmatot szedek!

Álruhások

Hol volt, hol nem volt, a Bodoki-havasokon is túl, az Olt folyó kanyarulatánál állt egy négyemeletes, kacsalábbon forgó kastély. Ennek a palotának a legfelső részében édegett Samu királyfi és Sára királykisasszony. A kastély ugyan már régen épülhetett, mert a kacsaláb nem forgott, de ezt a kiskirályfi és a királyné egy cseppet sem bánta. Így ugyanis reggel a Nap először őket köszöntötte. Bekukcskált a szobájuk ablakán, megcirógatta a takaró alól kikandikáló hercegi lábujjacskákat, és jó reggelt kívánt. Este pedig, amikor felhődunyhában nyugodni tért, a gyerekektől búcsúzott el utoljára.

Ám ezen a reggelen a Nap már csak hűlt helyüket találta az ágyban. Bekukkantott minden szobába, s íme, a gyerekek a királyi pár hálósobája előtt álldogáltak, felöltözve. Várták, hogy a király és a királyné fenséges álmának vége szakadjon. No, azt ugyan várhatták, mert a fejedelmi horkolás még javában rezgettette a négyszobás

kastély minden ablakát. Nem bánta ezt a két hercegi gyermekecske. Türelmesen várakoztak, közben egymás közt sutyorogtak. És vajon miről suttogott a két apróság? Bizony nem másról, mint holmi világgá menésről. No, nem akartak ők messze menni, csak az volt a kikötésük, hogy egyedül mehessenek. Életükben először teljesen egyedül szerettek volna útnak indulni. Végre felébredt a királyné. Elétárták szándékukat.

– Elment az eszetek?! – harsogott a fejedelmi válasz.

S lám, ezt hallva a két királyi poronty nem kezdett el fenséges könnyeket hullatni, méltóságos torkukat nem nyitották sárkányordításra, mint egyéb esetekben szokták. Csak álltak, és le nem vették szemüket a királynéról.

– Kedveseim, ti ezt komolyan gondoltátok! – eszmélt fel hirtelen a fiatal királyné, főállásban anya. – Hogy engedhetnék el benneteket, mikor a világban számos veszedelem leselkedik az ilyen gyerekekre?

A két kis csemete azonban még erre se szólt semmit, csak nézte, egyre nézte a bársonyosan barna királyi szempárt.

– Hát nem értitek? Olyan borzalmakkal találkozhattok lent, mint a négykerekes sárkány meg az országúton tátongó feneketlen kátyú, meg a vasfogú kóbor szelindekek

hordája. Ne kérjétek tőlem, hogy elenged-
jelek!

– De királyi anyánk, életünk, halálunk
kezedbe ajánljuk, éppen ezt kérjük – hang-
zott az alázatos, ám határozott válasz.

– Jó, legyen – sóhajtott a királyné –, de
mire a nap leszáll, itthon legyetek!

Majd gyorsan a konyhába ment, és ki-
vett a fejedelmi pohárszékből egy nagy ba-
bérlevelet.

– Tessék, fújjatok erre rá mindketten.
Ha valami bajotok történik, a levélke meg-
feketedik, mi pedig azonnal keresésetekre
indulunk – mondta, azzal homlokon csó-
kolta a két gyermeket, és kitárta előttük
a palota kapuját.

– Na, most merre? – kérdezte a fiú.

– Menjünk, keressünk játszótársakat! –
javasolta a kis királyné.

A királyfi beleegyezett. Így hát elindul-
tak. Mentek mendégéltek, útközben sok
négykerekű szörnyeteg robogott el mellet-
tük, és kikerültek jónéhány feneketlen ká-
tyút. Addig mentek, míg megpillantottak
egy kisiút.

– Szia, kisiút. Samu királyfi vagyok, ő
meg a húgom, Sára királykis- asszony.

– Az meg kit érdekel – szó szerint ezt
mondta a kisiút.

– Mi csak játszani szeretnénk veled –
mondta Sára.

– Hagyjatok már békén! – felelt amaz,
és nyomatékkal jól megcibálta Sára copfját.
A két gyerek azonban nem ment odébb.
Erre felfortyant a fiú: – Úgy látom, vereke-
dőt akartok játszani, akkor nesze! – suhin-
tott Samu felé az öklével, de csak a levegőt
kaszabolta. – Na gyere, te undok, ha már
ilyen nagy hősnek képzeled magad! – ron-
tott Samura újra, hogy felöklelje, de az fél-
reállt, s a támadó felbukott a lendülettől.

– Gyere, állj fel – nyújtotta kezét Sára
a méregzsáknak. – Egy herceghez nem
méltó, hogy a földön heverjen.

– Mi bajod van? Mit hadoválsz itt ösz-
sze? Az én apám autószerelő, anyám meg
fodrász. Én pedig Gerő vagyok. Csak így,
semmi herceg.

A két gyerek mosolyogva összenézett.
Igen, tipikus eset – sugallta a mosolyuk.
Álruhás, de azért igazi.

– Te, Gerő, fészülködtél ma? – kérdezte
Sári pajkosan.

– Mi van? – kapott a fiúcska önkéntele-
nül is az üstökéhez. Ám a keze beleakadt
valamibe. – Mi a jó rozsdás csavarkulcsot
keres ez az izé a fejemen? – futott gyorsan
egy pocsolyához.

Ott vizsgálgatta a boglyas hajából ki-kandikáló aprócska koronát.

– Na, látod! – mosolygott Sára elégedetten. – Most már játszhatunk?

– Persze. De nincsen véletlenül valami hamuban sült szalámiskenyér vagy mondjuk egy hétmérföldes csokoládé nálatok? Megéheztem, amióta királyfi vagyok – vi-gyorodott el a kisfiú.

A két testvér erre bizony nem gondolt. Nem is volt náluk egyéb, csak egy darab ragacsos karamella. Azt gyorsan megosztották, de hamar el is fogyott. Tanakodtak, mitévők, vagyis mit évők legyenek. Valahonnan elemózsiát kell szerezniük.

– Itt van az Ezüsterdő, gyertek, hátha megszán a boltos – javasolta az új barát.

A gyerekek jó ötletnek találták, s már éppen beléptek volna az Ezüsterdő cukrászda ajtaján, amikor sírást hallottak.

– Jaj, valaki segítségre szorul, nézzük meg – mondta Sári.

Csakhamar meg is pillantottak egy kislányt. Hatalmas zöld szeméből sűrűn potyogtak a könnyek, s szeplős, pufók arcán gördültek lefelé. Pettyes ruhája megfeszült dundi alakján. Az egész kislány gömbölyű

volt, mint egy szappanbuborék. Nagyobacska lányok köréből próbált éppen kitörni, akik így csúfolták:

Gombóc édes, Gombóc drága,
Mi volt tegnap vacsorára?
Sült malacból volt épp három,
Kacsából meg tizenhárom,
Csokitorta huszonnyóc,
Attól lettél ily Gombóc!

– Hogy merészelitek bántani az Aranypettyes királylányt? – rontott közéjük Samu.

– Mit akarsz, kicsike, na nézzetek oda, a Gombócnak fiúja van! – mondta egy nyurga lány csúfondárosan, amire többen elkezdtek vihogni.

– Csak nevésetek, nézzétek! – azzal odalépett a pettyesruhás kislányhoz, és végigsimított a zilált, vörös fürtökön. Rög-tön kibukkant a kis gyémántos korona. – Mondtam, hogy ő az Aranypettyes. Na, van még kedved csúfolódni? – fordult a főkolompos felé, de az már elszelelt.

A többi lány is kerekét oldott. Máig is futnak, ha azóta haza nem értek.

Az aranszeplős kis királylány pedig örömmel kínálta meg megmentőit a véletlenül éppen a táskájában lapuló tizenöt és

fél szilvásgombóccal. Végre Gerő is degeszre ehette magát. Észre sem vették, hogy közben leszállt az est. Samu és Sára sietve búcsúzott, és hazafelé indult.

A negyedik emeleti négyszobás palotában a királyné aggódva vizsgálgatta a babérlevelet.

– Semmi elváltozás, ezek szerint jól vannak. Ó, csak érnének már haza! Jaj, mit kapnak ezért a késésért, egy jó darabig elmegy a kedvük a kóricálástól! – fogadkozott fennhangon a királyné.

Alighogy kifutott ez a száján, ismerős lépte- ket hallott.

– Nem mondtam, hogy napszállta előtt itthon legyetek, szedtevette-teremtette! – kiabált a belépő, megszeppent gyerekekre.

Sára azonban feltalálta magát:

– Ne haragudj, felséges királyanyám, életem halálom stb., de a kiabálás nem méltó egy királynéhez – mondta csendesesen.

A királyné egyszerre elhallgatott.

– Tudom. Csak aggódtam. Meséljétek el, mit láttatok az úton – enyhült meg, és karolta át végre két csemetéjét.

A teljes királyi család ezután címeres lekvároskenyeret majszolt, s a két hercegecske lepénylesője be nem állt egész este.

Hagyjuk hát őket, beszéljék el viszontagságaikat, s te, kedves olvasó, addig pihenj meg egy kicsit.

Ülj le egy kényelmes székbe, nyújtóztasd ki elgémberedett tagjaidat. Most pedig hunyd be a szemed, és lassan, nagyon lassan emeld fel a kezed. Érintsd meg a fejedet, pont a fejed búbján.

Na, megvan? Ugye, te is érzed már!

CSEH KATALIN

Vágy

Király lennék, volna koronám,
bársonypalástom s márványpalotám,
hű személyzetem, udvari bolondom:
osztoznánk mi ketten az országos gondon.
Volna kincseskamrámm vert arannyal tele,
ki oda belépne, káprázna a szeme.
Jogarom is volna és országalmám,
ez utóbbit jóízűen elfogyasztanám.
Király lennék, s meg is házasodnék,
egy szép tündérleányt feleségül vennék,
de mégsem, inkább Timit a negyedik A-ból,
mert ha rám mosolyog, máris elvarázsol.
Ezeket gondoltam nagyszünetre várva...
S megszólalt a csengő végre valahára.

SZILÁGYI DOMOKOS

Vízparton

– Víz, víz,
szőke víz,
hosszú utad
merre visz?
– Arra, hol a
nap világít!
– Vidd magaddal
kicsi Klárit!
– Nem vihetem
olyan messzi,
apja-anyja
nem ereszti,
de ha jó lesz
kicsi Klára,
visszajövök
nemsokára,
hozok arany-
csónakot,
s benne hozom
a napot!

Tavasz a Sétatéren

Dél felé járhatott. Döme a Sétatér egyik padján ült, és lógatta az orrát. Nem fült a foga sem a játékhoz, sem a sétához. Szülei szerint már megint bal lábbal kelt. A sétányon időközben egy nem mindennapi külsejű alak bukkant fel. Döme arra gondolt, hogy az illető biztosan ezüsfestékben mosakodhatott aznap reggel. Bozontos frizurája hajszálvékony rugókból álló parókára hasonlított. Ruhája vakított az áprilisi fényben.

– Szervusz – lépett Döme mellé a jövevény.

– Szervusz – köszönt vissza a kisfiú. – Te páncélruhát viselsz?

– Dehogy, ez a mindennapi öltözetem. Ugye pazar? Első osztályú, rozsdamentes acélból szabták – illegette magát büszkén a fura szerzet.

– És az arcod, a hajad, a kezed, a lábad mitől olyan fémes kinézetű?

– Attól, hogy fém. Acél. Nem hallottál még rólam? Aczél Robin vagyok, a legtö-

kéletesebb robot. Mindenem acélból van.

– Eléggé beképzelt lehetsz, ha a legtökéletesebbnek tartod magad.

– Nem az önhietség beszél belőlem. Alkotóim mondják rólam. Azért, mert az eddigi robotokkal szemben nemcsak járni, beszélni, írni, olvasni, dolgozni tudok, hanem érezni is.

– Szerintem hazudni tudsz a leginkább. A robotoknak nem lehetnek érzéseik – jelentette ki határozottan Döme.

– Tévedsz. De ha jól látom, eléggé búval bélelt vagy. Pedig lehetnél jókedvű is.

– Ugyan mitől?

– Attól, hogy sokkal több okod van az öröendezésre, mint a búslakodásra.

– Mondj legalább egyet, ha olyan nagyokos vagy.

– Például, mert a fák között futkároz a tavasz, kergetőzik a szellő, derűt kévell az ég, sugárzóan kacag a nap... – sorolta lelkesen Aczél Robin.

LUDWIG BECHSTEIN

Bosszúság

TÓTFALUSI ISTVÁN
fordítása

Jaj, de bosszús vagyok!
S a legfőbb bosszúságom,
hogy ily bosszús vagyok!

A nap túl ragyogó,
túl hangos a rigó,
a kakaó túl édes,
és túl túrós a béles,
a fagylalt túl fagyott!
Rossz minden a világon,
s a legfőbb bosszúságom,
hogy ily bosszús vagyok.

Amott, lám, zeng a nóta,
folyik a tánc, a móka,
mindenki fut, nevet –
jaj, hogy bősziútenek!
Kedvem föl nem ragyog,
rossz minden a világon,
s a legfőbb bosszúságom,
hogy ily bosszús vagyok!

- És akkor mi van? – legyintett egykedvűen Döme.
- Pattannak a rügyek...
- Felőlem akár robbanhatnak is.
- Rojtoznak a barkák, liláll az ibolya. Szedek neked egy-pár szálát.
- Ne fáraszd magad. Nem érdekel.
- A lábadnál egy hangya botorkál. Figyeld, milyen mulatságos...
- Nincs abban semmi mulatságos.
- Hallod ezt a csivitelést? Madárkórus. Trilla-lalla-fityfiritty, trilla-lalla-fityfiritty – fakadt dalra Aczél Robin, és körül-táncolta a padot.
- Ne fáradj, egy cseppet sem vagy vicces, inkább esetlen.
- Ahá, akkor mondok egy viccet: Pistike talpig lekvárosan tér haza az iskolából...
- Eléééég! Azért sem leszek jókedvű! Ha nem hagyod abba, bedugom a fülem – ordított Döme.
- Aczél Robinnek ez már sok volt. Feladta a próbálkozást.
- Szegény fiú! Semminek sem tud örülni. Biztosan rosszul szerelték össze – gondolta, és tovább folytatta sétáját.

DÖME ZSUZSA

Panaszkodó

Bogáncs ragadt a hajamba,
szálka fúródott ujjamba,
mezítláb tuskére léptem,
felhorzsolódott a térdem,
csíp, szúr, fáj, sajog mindenem,
ugye, nagyon sajnálsz engem?

Aranykert

Földanya egyik csodás szigete, melyet Csallóköznek neveznek, egykor tündérlakta, varázslatos hely volt. Aranykertjében minden csupa aranyban pompázott. Tündöklő aranyhalak cikáztak tavaiban, aranyómafákon* arany méhecskék döngicséltek, s aranyhajú tündérek játszadoztak arany mezőin.

Itt élt egy icinke-picinke szépséges tündérlány: Aranyka. A tündérek épp a tavirózsáünnepre gyűltek össze. Körbe-körbe táncoltak, és pöhű* léptekkel egyik tavirózsáról a másikra szökkentek. Kékfestő anyagokat festettek, majd fellibbentek, és az ég fehér habfelhőiben fürödtek. Arcocskájukat édesvízi szivaccsal hűsítették. A nagy hancúrozásban észre sem vették, hogy kibuggyant a sok hab.

Aranyka, a legkisebb tündérlány a tó partján üldögélt, s egy békával barátkozott, aki aranypikkelyekkel kedveskedett neki. Ezeket varrogatta ruhájára, hogy minél szebben csillogjon. Így telt el a nap.

– Bütbütün, Minmizni, Kelgenge, Zsamanga, Aranyka, gyertek haza! – szállt a Tündérlány hangja a levegőben.

Készülődtek már a tündérek; egyedül Aranyka csodálta a víz tükre szökdécselő békácskát, aki különbnél-különb ugrásokkal kápráztatta el. Észrevétlenül leszállt a sötétség, s Aranyka erősen félni kezdett. Hiába szólította a többieket, azok már rég elillantak.

– Nem kő* félned! – szólalt meg a kisbeka –, én itt maradok veled.

Hamarosan éktelen kuruttyolás kezdődött, s egy nagy hörtyönförtty* béka ugrott melléjük.

– Már megint elcsavarogtál, te sedrebedre*! Kurutty! – szidta atyja a kisbékát.

– Adjon Isten jó estét, béka úr! – köszönt Aranyka szipogva. – Kérem szépen, merre találok Aranykertet?

– Kukkónia királyával beszélsz! Kurutty! – fuvalkodott fel a béka. – Különb is mőte* a tündérlánynővel összevesztünk, tündéreknek nem segíték! Kurutty!

– Apám makacs kecskebéka, de én békés béka vagyok! Brekk! – vigasztalta a kisbeka Aranykát. Én segíthetek neked! Brekk! Hazavezetlek.

Azzal nagyot ugrott, s nem is törődött atyja fenyegető kuruttyolásával. Aranyka sietve libbent utána.

– Figyeld csak a tüzeshasú békák brekegését! – mondta a kisbeka. – Hallod?

– Kukk-kó, kukk-kó, kukkancs arra! – rezgett a sötétség, s elindultak arra, amerre a hangok irányították őket.

Szövevényes ártéri erdőön, ingoványokon törtek át, kúszónövények között bujkáltak. A járást nem ismerő bizony ott pusztult volna el.

– Ku-ukk, ku-ukk! – vezették őket a hangok.

Mikor már nem hallatszott a brekegés, egy nagy aranyfolyóhoz értek. Partján aranyhomok csillogott, felette pedig ott ragyogott a Tündérfátyol*.

– Megérkeztünk! Brekk! – szolt a kisbéka.
– Én nem mehetek tovább! Brekk! Ha belépnék az Aranykertbe nyomban kővé dermednék.

Aranyka elszomorodott, mert nagyon megkedvelte a kisbékát.

– Köszönöm, hogy segítettél! – mondta kedvesen, majd lehajolt, és megcsókolta.

Fíha! Abban a pillanatban iciripiciri aranyhajú tündérr királyfi lett belül*, a folyó fölé pedig gyönyörű aranyhíd emelkedett.

– A folyó ezentúl nem elválaszt, hanem összeköt! – mondta Aranyka, és boldogan futottak át az aranyhídon Aranykertbe.

Bezzeg, hogy nemsokára nagy lakodalmat csaptak. A lakodalomba meghívták Kukkónia királyát is, aki kibékült a Tündérr királynővel. Folyt az arany nedű, arany méz és aranyba foglalták ezt a napot Tündérr kert aranykönyvében.

Eddig volt, mese volt, gyere erre, ha jó volt.

.....
* óma: alma; pöhü: pehely; kő: kell; hörtyönförtty: méregzsák; sedre-bedre: szeleburdi; mőte: mióta; Tündérr fátyol: Tejút; belülle: belőle

Csallóköz a Duna legnagyobb szigete, sőt egész Európában nincs ennél nagyobb szárazföldi sziget. Nevét a Dunába ömlő Csalló folyóról kapta. Városai: Komárom, Dunaszerdahely, Pozsonypüspöki. A hajdan színmagyar területet Felvidék többi részével együtt 1918-ban Csehszlovákiához csatolták. A honviszafoglaláskor Lehel törzsének szállásterülete, majd IV. Béla és Mátyás király kedvenc vadászó helye volt. Ártéri erdeiben, mocsaraiban ma is rengeteg védett növény- és állatfaj él. Gazdagsága miatt a helybeliek Aranykertenek nevezték. Lakói halászzattal és arany mosással foglalkoztak. Ősi kétfestő műhelyekben készült a kék-fehér mintás vászon, a csallóközi női viselet jellegzetes anyaga.

VERTES ÉS CSERHALOM

támadók nem az igazukat, elrabolt kincseiket keresték, hanem zsákmányt: égettek, öltek, fosztogattak. A mi népünk pedig ismét bebizonyította erkölcsi fölényét: rettegett támadóból Európa védőpajza lett. Egyrészt azért, mert legfőbb célunk teljesült, a Szent Koronát visszakaptuk: István királyt 1000-ben ezzel koronázták meg. Másrészt azért, mert mint mindig, most is a megtámadottak partjára álltunk. Harmadrészt azért, mert Szent István óta az Árpád-sávok mellé a kereszt is a zászlónkra került. Védjük is a keresztény Európát évszázadokon át igaz lélekkel, minden csepp vérünkkel.

Védjük Európát a keletről jövő támadásoktól, és védjük magunkat Európa hatalomvágyától. Mert a német császárok, ha nem is kiirtani, de meghódítani továbbra is szerették volna a magyarokat. A 907-es pozsonyi diadal után 123 évig nem mertek megtámadni, de 1030-ra már elfelejtették az Árpád hadaitól kapott leckét. No, ha elfelejtették, István király eszükbe juttatta: II. Konrád császár seregét kikergette az országból, Bécsnél bekerítette, és megadásra kényszerítette.

István a beözönlő németeket a felperzselt föld taktikájával futamította meg. Ugyanígy győzte le a vértesi csatában 1051-ben I. Endre királyunk III. Henrik német-római császár seregét. A következő évben Pozsony várát ostromolták a németek, de Búvár Kund, azaz Zotmund bátor társaival megfúrta, és elsüllyesztette az ellenség teljes hajóhadát. Éppen úgy, mint Árpád bújárai 907-ben. A császáriak ismét vesztésként kotródtak ki országunkból.

Vitézeknek, hadvezéreknek nevezlek titeket, kis olvasóim, s ebbe beleérem a legbékésebb természetű fiúkat, sőt a lányokat is, hiszen mindannyiuktól győztest szeretnék nevelni. Remélem, soha nem kényszerültök igazi fegyverrel harcolni, de csatát gyakran kell vívnotok saját gyengeségeitek és mindenféle külső nehézség ellen.

Szeptember óta kutatjuk, mi a győzelem titka. Harcmezőn, közösségi és egyéni sorsunkban egyaránt az győz, akinek igaz a célja, erős a lelke és a jelleme. Ezt keresd hőseinkben, ezt próbáld követni. Őrizd meg meséimet, lapozz vissza, mert minden mindennel összefügg.

Most éppen történelmünk fordulópontjához érkezünk. A nyugati hatalmak letettek arról, hogy kiirtsanak minket, mert szükségük lett ránk. Európa már nem azért imádkozott, hogy *a magyarok nyilaitól ments meg, Urunk, minket*, hanem azért, hogy mi mentsük meg őket a kunok, tatárok, törökök nyilaitól.

Mi változott meg? Európa ugyanolyan önző és köpönyegforgató maradt, a fenyegetés viszont nagyobb lett, hiszen az új

Melyek a sztyepei könnyűlovas és a nyugati típusú páncélos lovag fegyverei?

Magyarország nem volt már Európa legerősebb katonai hatalma, mint a X. században, de még évszázadokon át félelmetes ellenfélnek számított. Könnyűlovasságunk rajtaütésben, gyors támadásban, üldözésben vagy nehéz terepen kivédhetetlen volt. A közelharchoz pedig volt már nehézlovasságunk, a gazdag főurak seregei, akiknek vagyonából tellett a méregdrága német nehézfegyverekre, páncélokra.

Kétféle, keleti és nyugati fegyverzetben és harcmodorral négy égtáj felé vívtak csatákat első királyaink. Vértessnél I. Endre a németeket, Cserhalomnál Salamon király a fekete kunokat (úzokat) győzte le. Mindkét csata hőse egy-egy herceg volt, akikből később király lett. A vértesi győztest, Béla herceget később I. Béla néven koronázták meg. Az ő fia pedig, László herceg, a cserhalmi ütközet legendás hőse nemsokára I. László királyként lépett trónra.

A cserhalmi ütközet idején, 1068-ban mindössze 22 éves volt László. Testvérével, Géza herceggel saját seregeik élén siettek Salamon király hívására, hogy kiverjék az országból az úzokat, akik Ozul nevű vezérükkel rablóhadjáratot folytattak Erdélyben. A temérdek fogollyal és rabolt kincssel Ozul Kerlés falu határában felhúzódtott a Cserhalom nevű hegyre. A magyarok bekerítették. Ozul az erdő és a sötétség miatt nem tudta megítélni hadaink nagyságát. A hajnali derengésben megvető parancsot adott ki: *Menjenek az ifjak azokra a tehetetlen magyarokra, és vívjanak velük játékharcot.* A „játékharc” vége az lett, hogy Salamon, László és Géza három serege a hegy három lejtőjén

összehangoltan támadva megsemmisítette a fekete kun sereget, a zsákmányt visszaszerezte, a rabokat szabadon engedte.

A daliás László herceg volt a csata hőse. Az egyik menekülő kun magyar leányt vitt magával. A sebesült László üldözőbe vette, a lányt arra biztatta, hogy övénel fogva rántsza ki a nyeregből, majd együttes erővel megölték a lányrablót.

2017
Szent László éve.
Mire emlékezünk?

Ezt a legendát csodaszép templomfreskók, festmények őrzik. Szent László és Szög nevű világos lova a jót, a kun és sötét lova a rosszat jelképezi. Kettejük párharca a jó győzelmét hirdeti.

I. Lászlót, a középkori Magyarország legnagyobb királyát életében táltos lovagkirályként, halálától máig Szent Lászlóként tiszteli a magyar nép. Ő Erdély, Nagyvárad és minden magyar katona védőszentje.

Téged is megsegít, csak fordulj hittel hozzá.

Zsigmond Emese

Januári megfejtés: A honvisszafoglaló magyar vezérek az első országgyűlést, azaz törvényhozó Szerb Ópusztaszeren tartották. **Nyertesek:** Kovács Aletta, Köpec; Balogh Réka, Marosvásárhely; Potyó Kinga, Csikkozomás.

LENGYEL DÉNES nyomán

A Vértés

I András (magyarosan Endre) király kemény kézzel teremtett rendet az országban, a pogányságot megtörte, Szent István király igazságos törvényeit helyreállította. Keményen fogta az ország gyeplőjét, és bátran szembeszállt a császárral is.

1051-ben III. Henrik német császár hadat kiáltott, és sok megrakott szekérrel, hadigépekkel, a Dunán meg hajókkal Magyarországot megtámadta.

Endre király a felperzselt föld taktikáját alkalmazta. Amerre haladt a császár serege, mindenütt üres falvak, földek fogadták, s ráadásul a magyarok éjjel-nappal támadásokkal zaklatták, apasztották seregét. Végül a kiéhezett, elgyötört német katonák vértjüket eldobálva menekültek ki az országból.

Azt a helyet Vértés hegységnek nevezik ma is.

Búvár Kund

A következő évben a német császár ismét hadat kiáltott, és nagy sereggel ostrom alá vette Pozsony várát.

Nyolc hétig körülzárva tartotta a várat, keményen ostromolta sokféle hadigéppel, de hiába, nem bírta elfoglalni. Ekkor hajóhadat indított a magyarok ellen: Pozsonyt a Duna felől is megtámadta.

De a magyarok a hajóhadtól se ijedtek meg. Kiküldtek egy Zotmund nevű közviézt, aki kitűnő búvár volt, hogy a császár hajóit elsüllyessze.

Egy csendes éjszakán Zotmund néhány társával vízbe ereszkedett, a hajók alá úsztak, és sorra megfúrták mindeniket épp úgy, mint őseik tették a 907-es pozsonyi csatában.

A hajóhad elsüllyedt, a német sereg az ostromot abbahagyta, és hanyatt-homlok kimenekült Magyarországból.

Zotmund alakját Búvár Kund néven hősként őrzi ma is a magyar nép emlékezete.

Melyik
Szent László legendát
idézi fel ez a kép?

Szent László pénze

AMBRÚS LAJOS nyomán

A cserhalmi ütközet hőse, László herceg később Magyarország szent királyaként is kemény csatákat vívott a kunok ellen.

Újra hatalmas erővel támadt a magyarra a kun. Éppen Erdély földjén garázdálkodott pogány seregük, de megindult Váradról Szent László, s mint éles kasza előtt a fű, úgy hullt a kunság. Még hírmondónak se marad belőlük, ha meg nem futamodnak.

– Utánuk! – biztatta harcosait a király.

Üldözőbe vették azok a pogányt, s egy szálig kardélre hányják, ha a menekülő kunok vezére a kétségbeesés helyett furfanghoz nem folyamodik.

Hadd lám, az arany erősebb vagy a hit? – gondolt egyet a menekülő kun vezér, avval úgy vágta-ban a sok rabolt kincseszsák száját kioldta.

Nem volt bolond a kun. Szórta az egész menekülő had az aranyat, mint vető

ember a magot, mire a király serege le a lóról, s két kézzel kapdosta fel az aranypénzt a földről.

– Jaj, az ördög! – kiáltotta Szent László, de már nem hallgatott rá senki, tömte, ahogy bírta, mindenki az iszákját.

Tudta Szent László, ha most megtér a kun, ő elvesz katonástól. De a földön már nem hallgattak rá, hát az egekhez fordult:

– Isten, segíts, érted harcolok! – fohászkodott.

Aki nem hiszi, ne figyeljen ide.

Bizony erre a szétszórt temérdek aranypénz kővé változott, Szent László serege meg messzire űzte a támadó pogányokat.

Van is azóta Erdélyszerte kerek, lapos kő elég. A nép ezeket Szent László pénzének hívja.

DERÜLJ, DERÜLJ!

WEÖRES SÁNDOR

Déli felhők

Domb tövén, hol nyúl szalad,
s lyukat ás a róka:
nyári fényben, napsütésben
felhőt les Katóka.

Zöld fűszál az ajka közt,
tenyerén az álla...
A vándorló felhő-népet
álmosan csodálja:

Elöl úszik Mog király,
kétágú az orra,
feje fölött koronája,
mint a habostorta.

Fut mögötte a bolond
szélesen nevetve –
nagy púpjából szürke kígyó
nyúlik az egekbe.

Törött kordén utazik
egy kopasztott kánya,
s haját tépve Bogyóvére,
a király leánya.

És utánuk cifra ház
gördül sok keréken,
benn a cirkusz hercegnője
öltözködik éppen.

Száz ruháját, ékszerét
odaadná szépen,
csak egy hétig futkoshatna
lenn a nyári réten.

TOMOS TÜNDE
rajza

BERTÓTI JOHANNA

Mit látsz fenn az égen?

Ott mászik egy teknős, nicsak!
A tagjai óriásiak.
S odanézz! Hüllő létére
szárnyak nőnek teknőjére!

Ott meg egy gyík bújik elő
a tojásból, és egyre nő
– nyúlik a nyak, nyúlik a test –,
sárkány lesz, mire itt az est.

Amott birkanyáj legelész,
egyik báránka le-lenéz:
„Ha nem terelne a szellő,
Lennék égről leszökellő.”

LÁSZLÓ NOÉMI versei

Vonulás

Templomot láttam az égen.
Úszott nagy tornyos-sötéten.
Mögötte vaddisznó, szarvas,
aztán egy ökör, hatalmas.
Ballagott, két szarva ringott.
Volt néhány csibe is itt-ott,
s egy tarka cirkuszi sátor,
végében cifra sikátor.

Oroszlánt láttam az égen,
szerintem tudta, hogy nézem.
Rózsaszín pelikán tolt,
mögöttük egy habostorta.
Volt ott még béka és kecske,
egy fásszín, két füstifecske,
tollpihe hullt szakadatlan,
és aztán hazaszaladtam.

Ribillió

Volt egy zene, meg egy bona.
Elindultak valahova.
Ahogy bőszen igyekeztek,
egy kanyarban összevesztek.

Kiabáltak, hajba kaptak,
elrepedt egy fényes ablak.
Eső eredt, vihar támadt,
sok volt zenének, bonának.

Lehiggadtak, kibékültek,
az ablakba kicsücsültek.

LÖVÉTEI LÁZÁR LÁSZLÓ

Lepottyansz, kölyök!

(Lackó és Apa)

- Addsz fel a kalapácsot,
kérek!
- Szívesen, de... mi készül ott
(hogya meg nem sértlek...)?
- Gondoltam, hogy a bárányom
lakhatna itt, a csilláron.
Szóval: lesz ide egy pajta!
- Most már értem!
- No hát akkor: rajta!

Nagymúltú növények

„Fejik” a gumifát. Hány cseppből lenne egy autókerék?

A krumpli (burgonya) hazája Dél-Amerika. Európában csak a XVI–XVII. században terjedt el. Eredetileg egzotikus dísnövénynek számított, a virágaiért termesztették. XVI. Lajos francia király egy udvari ünnepségen mint értékes különlegességgel, egy hatalmas krumplivirágcsokorral kedveskedett feleségének.

Ám a kíváncsi – és éhes – emberek meg is kóstolták az ismeretlen növény bogyóit, leveleit, és sajnos, súlyosan megbetegedtek tőle. Kiadta hát a király a rendeletet, hogy a veszedelmes növényt el kell égetni. S lám, a megsült föld alatti gumókat is megkóstolta egy elszánt éhenkórász. Azóta szegénynek, gazdagnak kedvenc csemegéje a sült krumpli.

A krumpli sok országban fő élelmiszerré vált. Jól bírta Írország hűvös éghajlatát is. Ám 1845-ben gombabetegség semmisítette meg az egész krumplitermést. Az éhínség miatt 1 millió ember meghalt, 2 millió pedig kivándorolt Amerikába, Ausztráliába. Az Egyesült Államokban ma 35 millió ír származású ember él, Írország lakossága csupán 4 és fél millió.

A kaucsukfa Közép-Amerikából származik. Az 1500-as években a spanyol hódítók csodálkozva látták, hogy az őslakos indiánok bizonyos fákat „megcsapolnak”. A kifolyó színtelen nedv (a nyersgumi vagy latex) a levegőn megszilárdult, és vízhatlan anyaggá alakult, amiből az indiánok edényeket készítettek.

Sok év múlva feltalálták a vulkanizálást, a nyersgumit kénnel hevítve rugalmas anyaggá alakították. Ez a gumigyártás alapja. Gumikeréken gördülnek milliárdszám a járművek szerte a világon. Persze ma már nem a nyersgumi az alapanyag, hanem az iparilag előállított mesterséges gumi.

Ilyen gyapotgombócokból fonják-szövik a pamutszoknyát, inget

Kisköpe

A felsoroltakon kívül ismertek-e még távoli vidékekről származó növényeket, amelyek mindennapi étrendünk fontos részévé váltak?

Januári megfejtések: Andersen meséjének címe *A hókirálynő*, két gyermekhőse Kay és Gerda. Nyertesek: Bogyor Réka, Köpec; Fábán Dorottya Karola és Szabó Eszter, Marosvásárhely.

A gyapot hazája az Egyesült Államok déli tagállamainak és a Karib-tenger szigeteinek napsütéses, meleg vidéke. „Fehér arany” is nevezték ezt a növényt, mert a gyapotültetvények termése mesés gazdagságot hozott tulajdonosainak. Sokezer, Afrikából elhurcolt rabszolga ve-rejtekével vagy éppen életével fizetett a fehér aranyért.

Bár a műszálas anyagok egy időre háttérbe szorították a gyapotot, korunk újra felfedezte a természetes anyagok, köztük a gyapot kiváló tulajdonságait.

A citromfa ázsiai eredetű. Az ókorban és a középkorban a hosszú tengeri útra merészkedő hajók legénysége (akik főleg kétszersülttel és sózott hússal táplálkoztak) gyakran kapta meg a félelmetes „tengerész-betegséget”, ami a bőr és a fogíny vérzésével, a fogak kihullásával, kezelés hiányában halállal is járt. Bár még mit sem tudtak a C-vitaminról és a hiányában fellépő skorbut betegségről, a világhírű utazó és felfedező, James Cook kapitány egy angol orvos tanácsára több hordó citromlevet vitetett fel hajójára, legénysége ezt fogyasztotta, és láss csodát, elkerülte őket a veszedelmes betegség. Azóta a hajók étrendjéből nem hiányzik a friss gyümölcs és zöldség.

A feketebors hazája Délnyugat-Ázsia. A középkorban a feketebors volt a legkeresettebb fűszernövény. Értékét aranyban mérték. Amikor Kolumbusz Kristóf hajóival útrakelt, azt remélte, hogy rövidebb úton juthat Indiába, ahonnan értékes rakománnyal, többek között fűszerekkel térhet haza. Nagyot csalódott, amikor rájött, hogy India helyett egy ismeretlen földön kötött ki. Ám az itt lelt természeti kincsek bőven kárpótolták a feketebors hiányáért.

BITAY ÉVA

Mi adja meg a sava-borsát?
Az ételnek a só, a bors,
a mesének a stílus.

Mit gondol...

a hangya? A legtréfásabb ötleteket közöljük.

MIT GONDOL A CICA?

A januári képünkhöz érkezett ötletekből:

- Milyen jó rejtekhelyet találtam! Kilátszik valamim?
- Csak el ne olvadjon, mert úszni nem tudok!
- Hiába kerestek, az orromig sem láttok!
- Elromlott a farkinca-antennám és a GPS-em is.
- Biztosan eljutok az alagút végére. De mi vagyok én? Cica vagy vakond?
- Segítség!! Merülök! Halló, mentőszolgálat! Itt vagyok!
- Még csak egy fél métert haladtam. Mikor érek így haza?!
- Anyuci! Felfedeztem a fehér futóhomokot!
- Január, január, hóban vagyok nyakig már!
- Figyelj, farkincám, és mesélj el mindent, amit látsz.

Fodor Nóra és Kristóf, Szamosújvár; Rácz Gábor, Juhász Aba, Kolozsvár;
Vad Emese, Biharszentjános; Balogh Tímea, Nagyvárad; Bíró Zsolt, Ivó; Kovács Péter,
Máté Zsolt, Seprőd; a sepsiszentgyörgyi N. Colan Iskola IV. Waldorf osztálya

Kvak és a méhecskék

Újra itt tavasz, ébredszik a természet, virágok illatát viszi a szél. De én most nem virágokról mesélek nektek. Szeretitek a mézet? Én nagyon! Azt mindenki tudja, hogy ezt a selymes, fényes, cseppentett finomságot a méhek gyűjtik a virágok kelyhéből. Azt viszont ritkábban emlegetjük, hogy a kis zümik közben más munkát is elvégeznek, fontosabbat a mézgyűjtésnél.

Ha ők nem szorgoskodnának oly sokat tavasszal, nem lenne gyümölcsünk.

Mi közük a méheknek a gyümölcsökhöz?

A gyümölcsfa virágjából csak úgy lesz termés, ha más fáról származó virágpor kerül a bibére. Ezt pedig a méhecskék viszik át egyik fáról a másikra a potrohukon, a lábacskájukon. Csalogatja őket a virágok színe, illata, s miközben a nektárt keresik, a virágkehelyben bók-lászva egyúttal elvégzik a beporzást is.

Sajnos évről évre egyre több méhecske pusztul el. Amerikában már ijesztően kevés a méhek száma. Kétségbe is vannak esve a kertészek! Veszélyben vannak a gyümölcsösök. Félünk a fullánkjától, mert veszélyes és fáj a csípése, ám a méhecske gyengébb és érzékenyebb, mint gondolnánk.

Mi minden pusztítja?

A szeszélyes tavasz, a hirtelen lehűlés. A déli meleg, a virágba borult kertek előcsalogatják a méheket. Mire azonban hazafelé repülnek, hűvös van. Ha a fáradt kis munkások leszállnak a fűbe pihenni, sokan közülük megdermednek, elpusztulnak.

A méhek repülő rovarok, a darazsak és a hangyák rokonai. Leginkább a háziméhet ismerjük, amely közösségi rovar, családban, rajban él. A méhkirálynőt tengernyi dolgozó veszi körül, eteti, szolgálja. A földön 20–25 000 vadon élő méhfaj létezik, közülük sok magányos életmódot folytat.

A méh pollennel, nektárral táplálkozik. De persze nem kosárában cipeli haza. Bársonyos

Ha kipusztulnak a méhek,
azt az emberiség legfőbb
egy évvel éli túl.
(Albert Einstein)

bolyhai a virágszirmokhoz dörzsölődve feltelnek elektromossággal, és magukhoz vonzzák a virágporszemcséket. Ezért sikerül úgy felpakolnia a dolgozó méhnek, hogy alig bír a kassa repülni.

A virágkehely mélyén karoló pókok, gyilkos bogarak leselkednek a méhecskére.

A legnagyobb veszélyt azonban rá is, akárcsak az egész természetre, az ember jelenti: az általa okozott szennyezés, mérgezés, felmelegedés.

Minden méhecske kincs. Ha rád száll, ne kapálózz, ne csapd meg, ne taposd el. Ha a lakásba téved, hajtsd, vagy tedd ki az ablakon egy ronggyal.

Városi kertembe egy napon hangos zümmögésre szaladtam ki. Hatalmas vadméhraj lepte be a kertet. Szegénykék egy fát kerestek, ott csapatban összebújva várták meg a reggelt. Másnap továbbrepültek.

Várom méhecskés, bogaras, virágos rajzaitokat! BRRREKKK!

Írta, rajzolta, fényképezte
KOVÁCS RÉKA RHEA

Nagy Erik Roland,
Gyergyószentmiklós

Szakács Anett,
Kézdivásárhely

Bordi-Kacsó Szidónia,
Marosvásárhely

Rejtvénypályázat

Hogyan folytatódik a zöld dinó válasza? Járj utána, és küldd el mielőbb a szerkesztőség címére, ha pályázni szeretnél az öt áprilisi jutalom egyikére.

A Rejtvénykirály

1	2	3	4	5		6	7	8
9					10			
S		11			12			
	13			14		15		16
17			18		19		20	
21		22		23		24		
	25		26		27			28
29				30			31	I
32				33				

MÜLLER VILMOS rejtvénye

Nyertések

A januári rejtvénypályázat megfejtése: 1. Irkafirka, Kószabósza, Szólj, szám; 2. Maszat Művész, Kiskópé.
Nyertések: Sánta Éva, Segesvár; Vincze Mihály Attila, Hadadnásd; Ozsváth Eliza, Szilágypanit; Rab Noémi Enikő, Bölön; az avasúvárosi IV. osztály.

VÍZSZINTES

1. Krampusz, sátán
6. Nem használ, sőt
9. A megfejtés 1. része
11. Néma gól!
12. Temérdek
13. Szép táj régies jelzője
15. Az összeadás szava
17. Román autójel
18. Házikó, otthon
20. D!
21. Tetőépítő mester
22. Tejtermék
25. Szőttest készítő
27. Cérnás Ottó névjegye
29. A megfejtés 2. része
32. Lócsemege
33. Téli ruhadarab

FÜGGŐLEGES

1. Fiú kistestvér
2. Résszelek!
3. Becézett kövér
4. Szarvával lök
5. Gál Ferenc névjegye
6. Alvás közben „látjuk”
7. Érdes a hangja
8. Üres tok!
10. Továbbá, még
13. Ivó, csárda
14. Ragadozó madár
16. G!
17. A tetejére
19. Házi szárnyas
22. Méretre vág
24. Bal ellentéte
26. Bögő belseje!
28. Kezével jelez
29. Nem ez
30. AAAAA!
31. Kabát magánhangzói

Találd ki!

1

Nagy Alpár, Barót:

1. Brekegő állat
- 2., 4., 7. Nem buta
- 3., 13. Jogtalanul elvesz
5. Tapsifüles
6. Hajít
- 8., 15. Ragadozó madár
9. Eladásra váró tárgy
10. Hálószővő rovar
11. Ravasz állat
- 12., 14. Valódi, nem hamis

Szatmári Hajnalka,
Szinérváralja

2

A rejtvény megfejtése, egy tavasszal kapcsolatos szó az alsó, sárga sorban fog kialakulni. A csillagok azt jelölik, hogy a bal oldali szavak közös betűi hol találhatóak meg a keresett szóban.

MOHÁS	*		*		*		*		*	*
SOSEM			*	*	*		*			*
ÁSÍT		*			*	*			*	*
SEJT				*	*	*		*		*

– Képzeld, anya, főzni tanulunk az iskolában!

– És megehetitek, amit főztetek?

– Muszáj!

...

– Megcsípett egy darázs!

– Kend be ecettel.

– Nem tudom, már elrepült.

...

Az undok kismalac bemegy a boltba:

– Kérek egy türelemjátékot. De gyorsan!

...

Az undok kismalac bemegy a borbélyhoz.

– Hogyan nyírjam meg?

– Szó nélkül!

...

Az agresszív kismalac kifogja az aranyhalat, mire az megszólal:

– Teljesítem egy kívánságodat!

– Ne legyen benned szálla!

...

– Doktor úr, vizsgálja meg a szememet. Azt hiszem, megártott a sok keresztretjvényfejtés.

– Miből gondolja?

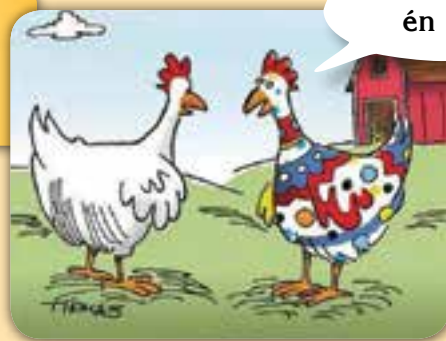
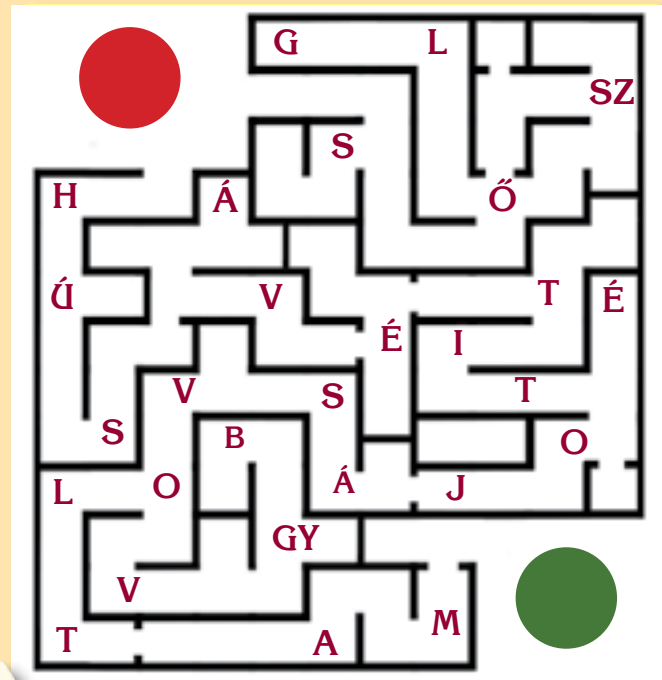
– Az egyikkel csak vízszintesen, a másikkal csak függőlegesen látok.

...

– Legalább ezer telefonszámot tudok kívülről! Csak azt nem tudom, hogy melyik kié...

3

Fuss végig a labirintuson a piros pöttytől a zöldig a lehető legrövidebb úton, és közben olvasd össze az érintett betűket. Ezekből fog kiderülni a tyúk mondatának folytatása, a vicc poénja.

Márciusi megfejtések

1. Hóvirág 2. Tavasz 3. Március
4. ...nagyon gyorsan dolgoznak 5. de, eső, esőz, esőző, ez, meg, megszó, mez, mező, meződ, ősz, őse, ősz, őszes, őz, őze, őzed, se, sem, szed, szedő, szeg, szem, szó

Szólj, szám!

Szó-móka

A nyuszika bottal a kezében a sarkon várakozik.

- Mit állsz itt, nyuszika?
- Bosszút!

.....

– Hogy néz ki Tarzan, ha nekimegy a fának?

- Torzan.

.....

– Mi lesz az ólomkatonából, ha átmegy rajta az úthenger?

- Lemez lovas.

1. Csoda a **feltámadás**, és csoda ez a szó is. Töve, a **tám-** már csak néhány összetett szóban él (**támfal**), de bokra hatalmas. Képzőkkel, igekötőkkel vagy más szavakkal alkossatok minél több szót belőle.

2. Ahány szó, annyi jelentés? Dehogy! Sokkal több. Fogalmazzatok egy-egy mondatot mindegyik jelentéssel, jelentésárnyalattal: **feltámad**, **megtámad**, **letámad**, **kitámad**.

3. A seregen kívül még mi szokott **támadni** – konkrét vagy átvitt értelemben? Gyűjtögetsetek!

4. Bolondos április. Gyűjtsetek rokon értelmű szavakat, szó szerkezeteket a **mókástól** a **sült bolondig**.

Januári megfejtések: 1. A *Szólj, szám!* rovatcím arra biztat, hogy mindig merjük kimondani a véleményünket bátran de megfontoltan. Az alapjául szolgáló – *Ne szólj, szám, nem fáj fejem* – közmondás jelentése: néha jobb hallgatni, hiszen a meggondolatlan beszéd bajt okozhat. Hallgatni arany. Ha hallgattál volna, okos maradtál volna. Mondd meg az igazat, s betörik a fejed. Ki keveset szól, sokat mond. Akkor szólj csak, mikor kell. Sokat láss, keveset szólj. 2. A **magazin** szó idegen, arab eredetű. A Napsugár **havilap**, mert havonta jelenik meg, és **folyóirat**: rendszeres és igényes. 3. Nem találkozunk, mert a lány haragszik. A születésnapomat a Mc'Donalds-ban tartjuk. Unalmas a mulatság. Finom az uborka. Kitűnő a saláta. Puha a sapka. Légy szíves, adj egy papírzsebkendőt. Köszönöm. Szívesen. Viszont hallásra. **Nyertesek:** Göcsi Beáta, Fintaháza; a **sepsiszentgyörgyi** Ady Endre Iskola III. B osztálya; az **esztelneki** III. osztály.

MASZAT MŰVÉSZ, és a CSENDELET

Közös maszatolásunk következő állomása egy régi és népszerű képzőművészeti műfaj, a **csendélet**, mely élettelen tárgyakról, illetve azok csoportos elrendezéséről készült alkotás.

Legutóbb, a portré és jellemábrázolás kapcsán szintén különböző tárgyakkól (virágok, gyümölcsök, használati eszközök stb.) alkothattatok arcképet. Ezek vicces fantázia-rajzok, festmények voltak. Most viszont természet utáni tanulmányt készítünk, s célunk a valóság formáinak megismerése, elemzése és megrajzolása. A rajztanulás fontos feladata a csendélet. Nagy előnye, hogy a modell nem mozdul meg.

A művészek gyakran azért készítettek csendéleteket, hogy bemutassák ügyességüket, rátermettségüket, technikai tudásukat – az adott korszak elvárásai és egyéni stílusuk szerint.

Már az ókori görög és római mozaikokon, freskókon is találunk gyümölcsöket, növényeket ábrázoló részleteket. Feljegyezték, hogy valaki olyan élethű gyümölcsöket festett, hogy rászálltak a madarak.

Az évszázadok során sokféle csendélet készült, számos közülük a valóság illúzióját, térhatást kelt a sík felületen. A művészetkedvelő közönség egy részének még manapság is az az elvárása, hogy a kép tökéletes pontossággal, valósághűen, realista stílusban adja vissza a látványt.

Nincs nekem kedvenc virágom,
melyik szebb, nem prédikálom.
Mind szeretem, mind csudálom,
tavasszal mind alig várom.
És szeretem én a fákat,
amennyit csak szemem láthat.
Nem mások ők, nézz csak rájuk:
égig érő, zöld virágok.

(Szép Ernő: Virágok)

A virágcsendélet minden korban kedvelt téma volt. Állítsatok össze ti is egy csokrot színes tavaszi virágokból. A különböző formákat, színeket úgy helyezétek el, hogy a legkedvezőbb beállítás alakuljon ki. Kedvcsinálónak itt egy kis virágos versike.

Kíváncsian
várom a színes
tavaszi virágcsend-
életeket!

MURÁDIN LOVÁSZ NOÉMI

Januári díjazottak: a nyáráderemetei IV. osztály (Fodor Anita rajza – 1); Boros Gergő, Csíkszentdomokos (2) és a kolozsvári Báthory István Líceum IV. C osztálya (Szabó Abigél rajza – 3).

Vincent van Gogh
(1853–1890) holland
festőművész: *Íriszek*.

Azok közé a művészek közé tartozott, akiket csak haláluk után ismertek el.

1

2

3

Havonta
3 díjat!
sorsolunk ki

Levelező

Akit sokan köszöntenek, annak hónapokig tart a születésnapja. Január óta köszönlének címünkre a jókívánságok, kisfilmek, fényképek, rajzok, versek.

Ha nem röstellnénk, minden lapszámot ezekkel tölthetnénk meg, hadd lássa ország-világ, milyen sokan szeretik a Napsugárt. A közös éneklésről készült filmfelvételeket megnézhetitek honlapunkon: www.napsugar.ro, facebook oldalunkon. A rajzokat, kézimunkákat, leveleket albumban gyűjtjük össze, és megőrizzük, hogy unokáitok is megcsodálhassák.

Postaládánkat január-februárban a következő barátaink töltötték meg: **Balogh Ágnes**, és **Réka** Marosvásárhely; **Szabó Viola**, Zilah;

Deák Zsófia, **Korodi Panna**, **Barót**; **Mátis Adrienn**, **Apáca**; **Tamás Csenge Tünde**, **Körösfő**; **Benkő Kitti Vanda**, **Oklánd**; **Lukács Blanka**, **Nagy Tihamér**, **Kend**; **Demeter Vince**, **Gernyeszeg**; **Józsa Vivien Antónia**, **Szilágyperecsén**; **Vita Adrienn**, **Disznajó**; **Cornea Edina** és **Kincső**, **Szászrégen**; **Török Anna**, **Simó Zsófia**, **Székelyudvarhely**; **Kőrösi Mátyás**, **Szalárd**; **Horneac Eszter**, **Szatmárnémeti**; a **gyergyószentmiklósi** Fogarasy Mihály Iskola III. A; a **kézdivásárhelyi** Turóczi Mózes Iskola IV. A; a **sepsiszentgyörgyi** Váradi József Iskola kisdíákjai, az **Ady Endre Iskola** III. B; a **kolozsvári** Báthory István Líceum IV. C; a **szászrégeni** A. Maior Iskola III. B, IV. B; a **csíkszentdomokosi** Márton Áron Iskola II. A, a **Cseralji Iskola** III.; a **szatmárnémeti** Hám János Líceum II. osztálya; a **nyáradremetei** IV.; a **hármásfalusi** IV.; a **csíkszentgyörgyi** IV. A; a **segesvári** IV. B; a **kovásznai** III. B és C; a **csíkközmási** III.; a **krasznai** III. C; a **nyáradszeredai** III.; az **aranyosgyéresi** IV. C; a **szalárdi** II. B; a **bihari** III. B; az **esztelneki** II., III.; a **tordai** II., III.; a **makfalvi** IV. osztály; a **zabolai** Napsugár-család apraja és nagyja, **krasznahorváti**, **zimándúfalui**, **seprődi** olvasóink.

- Lelkesedéssel és csodaszép saját rajzokkal köszöntöttek születésnapunkon számos esztendő, kitartást kívánva a **gyergyóalfalvi** másodikosok és **Hunyadi Irénke** tanító néni.

- **Menyhárt Kinga** harmadikos **Máté Erna** balavásári osztályában. Második díjat nyert *A magyar címer és zászló* című kárpát-medencei rajzpályázaton. A díjat Budapesten vette át.

- Ma délben mi is együtt énekeltünk a Napsugár nagy családjával. Reméljük, hogy a következő kerek évfordulóra is lesz még iskolánkban magyar diák, akikkel együtt ünnepelhetünk. **Păstean Erika** tanító néni és az összes **végvári** magyar tagozatos diák

● Isten éltesen sokáig, kedves Napsugár! Sok szeretettel küldtük ma feléd zenés köszöntőnket. Szeretettel várunk mindig. **A kézdiszentkeresztgyerekek és Gábor Judit, Pál Adél, Kádár Tünde, Györkovács Katalin, Lénárt Piroska tanító néni**

● **Székely Emőke tanító néni** negyedikesei a **székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnáziumból** elegáns kis gimis egyenruhájukban csücsülnek a nemeztáncban, és a sámandob hangjára azon mészárolnak, mi mindent tudtak ők, amit mi már elfelejtettünk.

● **Pozna Gabriella tanító néni** diákjai a **sepsiszentgyörgyi V. Colan Iskolában** nemcsak a Napsugár játékos kérdéseire válaszolnak sikerrel, hanem egy sereg vetélkedőn is eredményesen szerepelnek. Mi az **Aranytoll Meseíró Versenyen** találkoztunk velük.

● **Tordaharaszton** kevesebb az előfizető, mert kevesebben vagyunk. De mai diákjaim is örömmel lapozgatják a folyóiratot, és azon a napon, amikor kézhez kapjuk, a Napsugáré és Szivárványé a főszerep. **Bartha Denise tanító néni**

● **Dénes Báborka tanító néni** kisdíákjai a **kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégiumban** még csak másodikosok, de már ügyesen megbirkóznak a Napsugár minden rejtvényével, feladatával. Sőt nyertek is megfajtéseikkal.

HÚSVÉT HAJNALÁN

A tojások kartonból vannak, de a gyönyörű népi motívumok, a picus-keret és a húsvéti öröm igazi **Csedő Magdolna** tanító néni csíkszentgyörgyi osztályának üdvözetén.

A virágzó cseresznyefát és pitypang-csokrot **Vetésen** készítették **Szaniszlai Márta** kisdiákjai. **Balázs Gábor**el hosszú papírból egy csavarintással két szirmot formázott, a közepébe borsszemet ragasztott. **Szakál-Straki Edmond** ezerszirmúra vagdosta, borzolta a sárga köröket.

Grubanov Emília tanító néni Délvidékről, a ma Szerbiához tartozó **Szabadkáról** küldte a vattapálcikákból ragasztott bodor bárányt, a kartonkocsin guruló tojásnyuszt.

Végy egy marék rizset, pár csipet búzát, kukoricát, két szem borsot... Nem ebéd, hanem nyuszikép lesz belőle!
– üzeni **Héjja Bernadett**, pávai olvasónk.

Kedvenc locsolódat térhatású üdvözlőkártyával, zöld fészekben csücsülő, magad festette tojással lepheted meg. **Dragomirescu Viola** tavalyi tanítványai küldték **Segesvárról**.

Györgyi Dalma és Kertész Ildikó makfalvi osztályának ablakán, ajtaján ilyen színes, virágos filctoások keltettek húsvéti hangulatot.

Szabó Adél gernyeszei tanító néni osztályában zokniból, kartonhengerből, műanyagkanálból de még a viruló búza dobozából is nyuszi kerekedett. Vajon ezek a nyuszik hozták a csodaszép hímes tojásokat?

Ezt a papírból hajtogatott kosárkát régi kedves lőrincrévi olvasónk, Kiss Helga Mónika készítette, aki ma már a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium diákja, de még mindig szereti a Napsugárt.

Nem szemét, alapanyag: Máté Erna balavásári kisdíákjai tojáshéjból, tépett és gyűrt papírból némi festett kiegészítéssel alkották meg a nyuszt, a tyúkanyós képet.

Válogatni igen, betelni nem lehet, oly sokféle technikával készíttetek hangulatos húsvéti kézimunkákat Bunău Irén és Gáll Ilona tanító néni árpádi kisdíákjai.

Irka-firka

Zöld erdőben jártam,
egy nyuszikát láttam.
Hozzám akart jönni,
egy piros tojást adni.

Adott is eleget a nyuszika,
pirosat és kéket,
s még sárgát meg lilát,
sok-sok tengerkéket.

Tankó Ákos,
Kézdiszentkereszt

Itt a tavasz, jaj, de jó,
jön a nyuszi, hoplahó.
Itt a tojás, locsolók,
szép Húsvétot, halihó.
Gyertek hát jövőre is,
lesz tojás és nyuszi is.
S végül megjött a nyuszi,
aki igazán alamuszi.

Péter Nóra,
Zabola

Jön a tavasz, zöldül a határ,
Hazajön sok vándormadár,
Illatoznak az ibolyák,
Kirügyeznek mind a fák.
Boldogok az emberek,
Itt van már a kikelet.

Suba Dorottya,
Marosvásárhely

**László Gabriella és Fülöp
Hajnal osztálya a marosvá-
sárhelyi R. Guga Iskolában
így öntötte versbe a tavaszt:**

Bújnak a hóvirágok,
Csilingel a mező,
Az állatok ébredésétől
Hangos az erdő.

Banga Anita

Ébred a növényzet:
A liliom, a rózsza és a jácint,
De mivel csak ébred,
Ő még nem is látszik.

Suciu Adorján

Megjött a tavasz
nem is oly rég,
Bárhogy is keresed,
sehol sincs jég.

Sólyom Márk

Tavasszal, ha süt a nap,
Mosolyog az ég is,
Ahogy a virág és a fa,
S lelkemben a szép is.

Csata Anna

A fák bimbói kinyílnak,
Az állatok is előbújnak,
Zsenge tavaszt szimatolnak,
A madarak is dalolnak,
Hóvirágok meghajolnak,
Az őzikék ugrándoznak,
Szép az élet, ha tavasz van.

Henn-Domahidi Hanga

Zeng, zsi-bong a rét
a madarak és a bogarak
zajától,
mert minden állat felkelt
téli álmából.

Szász Adrienn

Eső, eső csepereg,
már a tavasz közeleg.
Kinyílik a hóvirág,
zöldbe borul a világ.

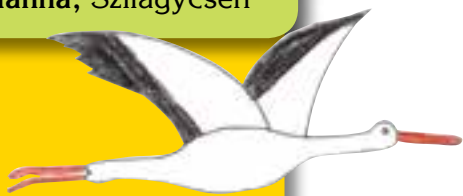
Fülöp Zalán Levente

Pálfi Kincső, Aranyosgyéres

Itt a tavasz, jaj, de jó!
Madárcsicsergés hallható.
Kint a réten sok szép virág,
Rügyezik már a faág.
Kizöldült a rét, a mező,
Új ruhába öltözik az erdő.

Szabó Hanna, Szilágycseh

Vass Brigitta, Kolozsvár

Gligor Magdolna Orsolya,
Marosvásárhely

Bihari Renáta,
Torda

Csak esik és esik,
hát sosem marad abba?
Bánatosan vár odakinn
a repülő és a labda.
Míg Hannácska
szomorkodott,
kiderült az ég,
és csodálkozva nézte,
minden milyen szép.

Covács Enikő Emese,
Sáromberke

András Adrienn, Csíkkozmás

Nyílik már a hóvirág,
Repdesnek a madárkák.
Langyos szellő fújdogál,
Itt a tavasz, itt van már.
Gólya, fecske visszatér,
A természet újra él.

Szabó Dániel,
Szászfőreg

Az erdő csodaszép,
Oly csodás,
A patak halkán csordogál,
Mellette forrás.
Mi ez a szép zene?
Talán a madarak csicsergése.
Szép hangok járnak át szívem,
S fellobban bennem
Az erdő iránti szeretet.

Mocsel Szabrina, Gelence

Csillog a hold, figyel ránk,
gyere velem, kispajtás.
Ne félj, gyere már!
Hisz táncol velünk a világ.

Kicsid Boglárka, Gelence

Apetre Abigél, Babos Regina,
Bezsnei Abigél, Tódor Maja,
Sepsiszentgyörgy

Szeleburdi áprilisi nap
A nyakadba sose szakadhat.
Útcán, otthon iskolában
Bolondját járhatja veled bátran.
Ha bolondját járhatja, akkor is
Bátran mehetsz akárhova is,
lhatsz, ehetsz, aludhatsz,
kikerülsz a bajt, fagyizhatsz.

Vér Jeremy, Bihar

Kinyílt a nárcisz, tündököl,
minden kertben ott csücsül.
Sárga színe úgy ragyog,
mint ahogy a nap csillog.
A nárcisz a kedvenc virágom,
alig várom, hogy kinyíljon.

Madarász Barbara,
Gyergyószentmiklós

Szabó Sára,
Zimándújfaló

Molnár Nándor, Kovászna

Címlap:
MOLODOVÁN
MÁRIA

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.
Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESÉ. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
Honlapszerkesztő, nyomdai előkészítés: Komáromy László. Műszaki szerkesztő: Várdai Éva.
Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brăncuși nr. 202. ap. 101.
E-mail: naps.sziv@napsugar.ro. www.napsugar.ro. Telefon/Fax: 0264/418001
A lapok árát a következő bankszámlákra várjuk: Cont IBAN: O45RNCB0106026602080001
B.C.R., CLUJ vagy RO70BTRL01301202P90961XX S.C. NAPSUGÁR- EDITURA S.R.L.
CUI: 210622. Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-776x

KÖSZABÓCSA ÜZENETEI

TÓTH ÁGNES

Napsugár vagyok

Hatvan éve járok-kelek,
Mintha lenne ezer éve.
Zúgás vagyok vízesésben,
Búzatáblán arany kéve.

Báránfelhő kék égbolton,
Tarka rétnek százszorszápe,
Boldog mosoly az arcokon,
Szemeteknek drága fénye.

Vagyok ösvény a vadonban,
Íránytű a tenyerekben.
Felvidítlak kedves szóval,
Hogy ne bánkódj keservedben.

Pingvin vagyok, füsti fecske,
Ezerféle szó, szín, dallam.
Mesét mondok minden este.
Elaltatlak szépen, halkan.

Napfény vagyok a javából,
Földön járó, életadó.
Minden kedves barátomnak
Világító útmutató.

Minden napsugár egy-egy kis olvasónk kézmintája. A szatmárnémeti Hám János Római Katolikus Líceum születésnapi ajándéka.

Simó Zsófia is székelyudvarhelyi. Kányádi Csilla diákja a Bethlen Gábor Iskolában. A Fortunadance Tánciskola látványtáncosa. Csapatával többször ért már el kitűnő eredményt Európa Bajnokságon és hazai versenyeken.

A csikdánfalvi III. SbS osztályosok regét, népmesét, állatmesét egyaránt szívesen olvasnak. Pora Szidóna A csodálatos esernyő című könyvet olvasta, melynek szerzője Bálint Tibor.

Olvass,
és küldj rajzot róla!

Sportolj,
és küldj fényképet magadról!

Magyar Balázs korosztályának egyik legjobb kapusa. A székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnáziumba, Szabó Zsuzsa osztályába jár. A Cupa Interstar Bajnokságon elnyerte a Legjobb kapus címet. Ha leteszi ezt a nagy kesztyűt, tehetséggel játszik népi hegedűn is.

SZENT LÁSZLÓ

E lapszám támogatói:

Vádjátok ki az utolsó bélyeget, ragasszátok nevetek mellé a gyűjtőlapra, és az osztály névsorával együtt küldjétek el szerkesztőségünknek. Ajándékokat évzáróig megkapjátok.

Ára 4 lej, 400 Ft

